

Predhovor

10

1. čs. armádny zbor v ZSSR a jeho účasť na oslobodzovaní Slovenska v rokoch 1944 – 1945

11

Dokumenty

1. 1944, 15. mája – 28. júla 1944. – Výpisy z vojnového denníka 1. čs. armádneho zboru v ZSSR 36
2. 1944, 31. augusta. SV Čiški. – Hlásenie veliteľa 1. čs. armádneho zboru v ZSSR brig. gen. J. Kratochvíla ministromi národnej obrany div. gen. S. Ingrovi a náčelníkovi Čs. vojenskej misie v Moskve brig. gen. H. Píkovi o bojovej činnosti 1. čs. armádneho zboru v ZSSR 42
3. 1944, 4. – 8. septembra. – Výpisy z vojnového denníka 1. čs. armádneho zboru v ZSSR 50
4. 1944, 16. septembra, Moskva. – Depeša náčelníka Čs. vojenskej misie v Moskve brig. gen. H. Píku ministromi národnej obrany čs. vlády v Londýne gen. S. Ingrovi o odvolaní brig. gen. J. Kratochvíla z funkcie veliteľa 1. čs. armádneho zboru v ZSSR 58
5. 1944, 20. septembra. Moskva. – Predbežná správa náčelníka Čs. vojenskej misie v ZSSR brig. gen. H. Píku hlavnému veliteľovi čs. brannej moci div. gen. S. Ingrovi o bojoch čs. armádneho zboru v ZSSR v Karpatsko-duklianskej operácii 60
6. 1944, 23. septembra. SV Bóbrka. – Hlásenie veliteľa 1. čs. armádneho zboru v ZSSR brig. gen. L. Svobodu ministromi národnej obrany gen. S. Ingrovi a náčelníkovi Čs. vojenskej misie v ZSSR brig. gen. H. Píkovi o bojovej činnosti 1. čs. armádneho zboru v ZSSR 62
7. 1944, 24. septembra. Moskva. – Depeša náčelníka Čs. vojenskej misie v ZSSR brig. gen. H. Píku hlavnému veliteľovi čs. brannej moci div. gen. S. Ingrovi s návrhom na riešenie zaradenia brig. gen. J. Kratochvíla po jeho odvolaní z funkcie veliteľa 1. čs. armádneho zboru v ZSSR 66
8. 1944, 27. septembra. – Štatistika príslušníkov 1. čs. arm. zboru v ZSSR, ktorí prišli zo zajateckých táborov podľa materinskej reči ku dňu 27. septembra 1944. Prehľad príslušníkov 1. čs. arm. zboru v ZSSR podľa národností 68
9. 1944, 29. septembra. Moskva. – Hlásenie brig. gen. J. Kratochvíla hlavnému veliteľovi čs. brannej moci div. gen. S. Ingrovi o bojovej činnosti 1. čs. armádneho zboru v ZSSR od 1. do 18. septembra 1944 69
10. 1944, 1. októbra. – Prehľad príslušníkov 1. čs. arm. zboru v ZSSR podľa národností ku dňu 1. októbra 1944 71
11. 1944, 12. októbra. – Hlásenie veliteľa 1. čs. samostatnej tankovej brigády v ZSSR škpt. V. Janka veliteľovi 1. čs. armádneho zboru v ZSSR brig. gen. L. Svobodovi o bojovej činnosti tankovej brigády od 1. septembra do 3. októbra 1944 72
12. 1944, 15. októbra. Barwinek. – Hlásenie veliteľa 1. čs. armádneho zboru v ZSSR brig. gen. L. Svobodu ministromi národnej obrany čs. vlády v Londýne o bojovej činnosti 1. čs. armádneho zboru od 23. septembra do 6. októbra 1944 81

13. 1944, 19. októbra. Badín. – Prehľad bojovej činnosti 2. čs. paradesantnej brigády v ZSSR v Karpatoch a na Slovensku	85
14. 1944, 20. októbra. – Žiadosť veliteľa 1. čs. armádneho zboru v ZSSR brig. gen. L. Svobodu ohľadne povyšovania a menovania dôstojníkov a rotmajstrov 1. čs. armádneho zboru adresovaná Ministerstvu národnej obrany	90
15. 1944, 22. októbra. Moskva. – Depeša náčelníka Čs. vojenskej misie v ZSSR brig. gen. H. Píku ministrovi národnej obrany čs. vlády v Londýne o počtoch 1. čs. armádneho zboru k 6. októbru 1944	93
16. 1944, 22. októbra. Moskva. – Hlásenie brig. gen. J. Kratochvíla hlavnému veliteľovi čs. brannej moci div. gen. S. Ingrovi o svojej činnosti vo funkcii veliteľa 1. čs. armádneho zboru v ZSSR do 10. septembra 1944	95
17. 1944, 31. októbra. – Správa o činnosti nepriateľa pred frontom 1. čs. armádneho zboru v ZSSR od 1. do 31. októbra 1944	102
18. 1944, 31. októbra. – Charakter zranení príslušníkov 1. a 3. čs. samostatnej brigády v ZSSR v bojoch od 1. októbra do 31. októbra 1944	108
19. 1944, september – december. – Prehľady strát 1. čs. armádneho zboru	109
20. 1944, 30. novembra. – Charakter zranení príslušníkov 1. a 3. čs. sam. brigády v bojoch od 1. do 30. novembra 1944	112
21. 1944, 2. novembra. Londýn. – Depeše odoslané hlavným veliteľom čs. brannej moci div. gen. S. Ingrom veliteľovi 1. čs. armádneho zboru v ZSSR brig. gen. L. Svobodovi a náčelníkovi Čs. vojenskej misie v ZSSR brig. gen. H. Píkovi vo veci povyšovania a menovania dôstojníkov a rotmajstrov 1. čs. armádneho zboru	113
22. 1944, 5. novembra. Wola Nižna. – Hlásenie veliteľa 1. čs. sam. tankovej brigády škpt. V. Janka o bojovej činnosti brigády od 4. októbra do 1. novembra 1944	115
23. 1944, 6. novembra. Londýn. – Návrhy hlavného veliteľa čs. brannej moci div. gen. S. Ingra ministrovi národnej obrany J. Masarykovi vo veci povyšovania a menovania dôstojníkov a rotmajstrov 1. čs. armádneho zboru v ZSSR	119
24. 1944, 13. novembra. Barwinek. – Hlásenie kpt. L. Kuncla náčelníkovi štábu 1. čs. armádneho zboru v ZSSR o výsledkoch kontroly jednotiek 3. čs. brigády uskutočnenej 12. novembra 1944	122
25. 1944, 15. novembra. Barwinek. – Hlásenie veliteľa 1. čs. armádneho zboru brig. gen. L. Svobodu hlavnému veliteľovi div. gen. S. Ingrovi o činnosti zboru od 6. októbra do 15. novembra 1944	126
26. 1944, 18. novembra. Moskva. – Žiadosť Hlavného veliteľstva čs. brannej moci, aby brig. gen. J. Kratochvíl doplnil správy o priebehu bojov 1. čs. armádneho zboru v ZSSR v Karpatско-duklianskej operácii od 4. septembra do 6. októbra 1944	134
27. 1944, 26. novembra. – Odpoveď veliteľa 1. čs. armádneho zboru v ZSSR brig. gen. L. Svobodu na depešu hlavného veliteľa čs. brannej moci div. gen. S. Ingra vo veci povyšovania a menovania dôstojníkov a rotmajstrov 1. čs. armádneho zboru	136
28. 1944, 30. novembra. – Správa o činnosti nepriateľa pred frontom 1. čs. armádneho zboru v ZSSR od 1. do 30. novembra 1944	138
29. 1944, 14. decembra, Londýn. – Depeša hlavného veliteľa čs. brannej moci div. gen. S. Ingra náčelníkovi Čs. vojenskej misie brig. gen. H. Píkovi s rozkazmi pre veliteľa 1. čs. armádneho zboru v ZSSR brig. gen. L. Svobodu a veliteľa oslobodeného územia div. gen. A. Hasala	143

30.	1944, 15. decembra. – Bojový stav 1. čs. armádneho zboru k 15. decembru 1944	145
31.	1944, 16. decembra. SV, Bukovce. – Hlásenie veliteľa 1. čs. armádneho zboru v ZSSR brig. gen. L. Svobodu hlavnému veliteľovi div. gen. S. Ingrovi o činnosti zboru od 15. novembra do 15. decembra 1944	146
32.	1944, 21. decembra. SV Lodomírová. – Prehľad činnosti jednotiek 1. čs. samostatnej brigády v ZSSR v období od 11. do 20. decembra 1944	153
33.	1944, 28. decembra. Moskva. – Depeša náčelníka Čs. vojenskej misie v ZSSR brig. gen. H. Píku hlavnému veliteľovi div. gen. S. Ingrovi o organizovaní náboru dobrovoľníkov na oslobodenom území Slovenska a zmenách vo výstavbe 1. čs. armádneho zboru	155
34.	1944, 30. decembra, Vyškovce. – Hlásenie veliteľa 3. čs. samostatnej brigády v ZSSR brig. gen. K. Klapálka o bojovej činnosti brigády počas decembra 1944	156
35.	1944, september – december. – Prehľady strát 1. čs. armádneho zboru v bojoch od 9. septembra do 31. decembra 1944	161
36.	1945, 1. januára. SV Lodomírová. – Prehľad činnosti jednotiek 1. čs. samostatnej brigády v ZSSR od 21. do 31. decembra 1944	164
37.	1945, 2. januára. Moskva. – Návrhy náčelníka Čs. vojenskej misie v ZSSR brig. gen. H. Píku na riešenie slovenskej otázky v podmienkach armády	166
38.	1945, 3. januára. SV Bukovce. – Návrh veliteľa 1. čs. armádneho zboru v ZSSR na premenovanie 1. čs. armádneho zboru na 1. čs. armádu	170
39.	1945, 7. januára. – Správa o spravodajskej bojovej činnosti 3. čs. sam. brigády v ZSSR od 1. septembra do 31. decembra 1944	172
40.	1945, 8. januára. SV. – Obranný spravodajský rozkaz 1. čs. armádneho zboru č. 1 o zriadení obranných spravodajských oddelení a komisie pre preverovanie dôstojníkov	176
41.	1945, 12. januára. SV, Krajná Poľana. – Prehľad bojovej činnosti 1. čs. samostatnej brigády v ZSSR od 1. do 10. januára 1945	178
42.	1945, 13. januára. SV. – Smernice pre činnosť obranného spravodajstva 1. čs. armádneho zboru v ZSSR	180
43.	1945, 13. januára. SV. – Obranný spravodajský rozkaz 1. čs. armádneho zboru v ZSSR o odstránení Nemcov a Maďarov z jednotiek zboru a prejavoch agitácie proti dobrovoľnému vstupu do čs. armády	182
44.	1945, 16. januára – 15. februára. – Záznamy z vojnového denníka 1. čs. armádneho zboru v ZSSR	184
45.	1945, 16. januára. Moskva. – Odpoveď brig. gen. J. Kratochvíla hlavnému veliteľovi čs. brannej moci gen. S. Ingrovi na otázky na doplnenie správ o priebehu bojov 1. čs. armádneho zboru v ZSSR od 4. septembra do 6. októbra 1944	203
46.	1945, 23. januára. – Výkaz prieskumnej činnosti 1. čs. armádneho zboru v ZSSR za január 1945	207
47.	1945, 25. januára. Sv. Peter. – Hlásenie veliteľa 1. čs. armádneho zboru v ZSSR brig. gen. L. Svobodu hlavnému veliteľovi div. gen. S. Ingrovi o činnosti zboru od 15. decembra 1944 do 15. januára 1945	215
48.	1945, 30. januára. SV. – Nariadenie veliteľa 1. čs. armádneho zboru v ZSSR brig. gen. L. Svobodu k dobrovoľnému náboru do čs. armády na oslobodenom území Slovenska od rieky Ondavy po Poprad	219

49.	1945, 6. februára. SV. – Nariadenie veliteľa 1. čs. armádneho zboru v ZSSR na čiastočnú mobilizáciu na oslobodenom území Slovenska	221
50.	1945, 8. februára. – Informácia o situácii nepriateľských vojsk v pásme činnosti sovietskej 18. armády	223
51.	1945, 11. februára 1945. SV. – Nariadenie zástupcu veliteľa 1. čs. armádneho zboru brig. gen. B. Bočka o zaraďovaní partizánov, ktorí prešli cez front, do 1. čs. armádneho zboru	227
52.	1945, 13. februára. – Nariadenie veliteľa 1. čs. armádneho zboru v ZSSR brig. gen. L. Svobodu o používaní slovenského a českého jazyka v služobnom i neslužobnom styku	229
53.	1945, 16. februára. Londýn. – Depeša hlavného veliteľa div. gen. S. Ingra náčelníkovi Čs. vojenskej misie v ZSSR brig. gen. H. Píkovi o organizácii brannej moci na oslobodenom území	230
54.	1945, 16. februára. SV Sv. Peter – Hlásenie veliteľa 1. čs. armádneho zboru v ZSSR brig. gen. L. Svobodu hlavnému veliteľovi div. gen. S. Ingrovi o bojovej činnosti zboru od 15. januára do 15. februára 1945	232
55.	1945, 17. februára. Londýn. – Depeša hlavného veliteľa div. gen. S. Ingra veliteľovi 1. čs. armádneho zboru brig. gen. L. Svobodovi oceňujúca bojovú činnosť zboru pri oslobodzovaní Slovenska	241
56.	1945, 17. februára. SV. – Zvláštny dôverný rozkaz veliteľa 1. čs. armádneho zboru v ZSSR brig. gen. L. Svobodu o povolení nosiť hodnosti dosiahnuté v partizánskych oddieloch a nepriznávaní vojenských hodností dosiahnutých v slovenskej armáde po vzniku Slovenského národného povstania	242
57.	1945, 18. februára. – Nariadenie vojenskej rady 4. ukrajinského frontu veliteľovi 1. čs. armádneho zboru v ZSSR brig. gen. L. Svobodovi na odstránenie nedostatkov zistených v 1. čs. armádnom zbore po neúspechu ofenzívnej činnosti v dňoch 12. a 13. februára 1945	244
58.	1945, 20. februára. Londýn. – Prehľad o činnosti a bojoch 1. čs. armádneho zboru v ZSSR v dňoch od 4. do 9. septembra 1944 pod velením brig. gen. J. Kratochvíla, spracovaný štábom hlavného veliteľa čs. brannej moci	247
59.	1945, 20. februára, SV. – Hlásenie o činnosti jednotiek 1. čs. samostatnej brigády v ZSSR počas januára 1945	253
60.	1945, 22. februára. – Zvláštny rozkaz veliteľa 1. čs. armádneho zboru o operačnom podriadení 4. partizánskej brigády pplk. A. Cipricha 1. čs. armádnemu zboru a jej úlohách	256
61.	1945, 23. februára. – Poznatky z bojov v hornatom a zalesnenom teréne	257
62.	1945, 28. februára, Košice. – Predsedníctvo Slovenskej národnej rady veliteľovi 1. čs. armádneho zboru div. gen. L. Svobodovi o zaobchádzaní s vojenskými osobami slovenskej národnosti v 1. čs. armádnom zbore	263
63.	1945, 23. februára. – Výkaz o činnosti prieskumných jednotiek 1. čs. armádneho zboru v ZSSR od 23. januára do 23. februára 1945	265
64.	1945, 3. apríla. SV. – Spravodajské hlásenie prednostu oddelenia obranného spravodajstva 3. čs. samostatnej brigády v ZSSR za mesiac marec 1945	271
65.	1945, 3. – 16. marca. SV Sv. Peter. – Záznamy vo vojnovom denníku 1. čs. zboru v ZSSR o bojovej činnosti zboru v priestore Liptovského Mikuláša	277
66.	1945, 4. marca. – Spravodajské hlásenie oddelenia obranného spravodajstva 4. čs. samostatnej brigády v ZSSR za mesiac február 1945	306

67.	1945, 5. marca. – Správa prednostu spravodajského oddelenia veliteľstva 1. čs. armádneho zboru o obranných opatreniach vykonaných nemeckým velením počas februára 1945, spracovaná na základe informácií poskytnutých 4. partizánskou brigádou	312
68.	1945, 9. marca. – Súhrn správ spravodajského oddelenia veliteľstva 1. čs. armádneho zboru z 9. marca 1945	315
69.	1945, 10. marca. – Súhrn správ spravodajského oddelenia veliteľstva 1. čs. armádneho zboru z 10. marca 1945	317
70.	1945, 10. marca. – Bojové hlásenie veliteľa sovietskej 24. streleckej divízie náčelníkovi štábu 18. armády o bojoch v priestore Liptovského Mikuláša dňa 10. marca 1945	319
71.	1945, 10. marca, SV. – Kritériá výberu príslušníkov 1. čs. armádneho zboru do jednotky stráže prezidenta Československej republiky	322
72.	1945, 15. marca. – Počty 1. čs. armádneho zboru v ZSSR dňa 15. marca 1945	324
73.	1945, 15. marca, SV. – Hlásenie o činnosti 1. čs. samostatnej brigády v ZSSR za obdobie od 1. februára do 15. marca 1945	325
74.	1945, 16. marca. – Nariadenia vojenskej rady 18. armády veliteľovi 1. čs. armádneho zboru a veliteľovi sovietskej 24. streleckej divízie na odstránenie nedostatkov, ktoré sa prejavili počas bojov pri Liptovskom Mikulášu v prvej polovici marca 1945	328
75.	1945, 16. marca, Sv. Peter. – Hlásenie veliteľa 1. čs. armádneho zboru v ZSSR náčelníkovi Čs. vojenskej misie v ZSSR brig. gen. H. Píkovi o činnosti zboru od 16. februára do 15. marca 1945	330
76.	1945, 16. marca. – Mesačné hlásenie veliteľa 3. čs. samostatnej brigády o bojovej činnosti za obdobie od 15. februára do 15. marca 1945	338
77.	1945, 17. marca. – Nariadenie veliteľstva 1. čs. armádneho zboru v ZSSR k hláseniam o počte aktívnych bodákov v jednotkách	341
78.	1945, 18. marca. – Správy o nepriateľských vojskách a nariadenie veliteľa 1. čs. armádneho zboru pre 4. partizánsku brigádu	342
79.	1945, 20. marca. – Straty 1. čs. armádneho zboru v ZSSR od 8. septembra 1944 do 20. marca 1945	344
80.	1945, 20. marca. – Výkaz doplnkov 1. čs. armádneho zboru za obdobie od 15. augusta 1944 do 20. marca 1945	345
81.	1945, 21. marca, SV. – Situačné hlásenie veliteľa 4. partizánskej brigády pplk. Cipricha veliteľstvu 1. čs. armádneho zboru v ZSSR	346
82.	1945, 23. marca, SV. – Nariadenie veliteľa 1. čs. armádneho zboru na vytvorenie zvláštneho oddielu	348
83.	1945, 25. marca – Správa veliteľa delostrelectva 1. čs. samostatnej brigády v ZSSR o činnosti delostrelectva brigády v priestore Liptovského Mikuláša počas marca 1945	350
84.	1945, 25. marca, SV. – Výkaz prieskumnej činnosti 4. čs. samostatnej brigády v ZSSR za mesiac marec 1945	354
85.	1945, 30. marca. – Počty 1. čs. armádneho zboru k 30. marcu 1945	358
86.	1945, 30. marca – 3. apríla, SV, Sv. Peter. – Záznamy vo vojnovom denníku 1. čs. armádneho zboru v ZSSR o bojovej činnosti zboru v priestore Liptovského Mikuláša	359
87.	1945, 2. apríla, SV. – Hlásenie prednostu zdravotnej služby zboru mjr. MUDr. F. Engla náčelníkovi štábu. 1. čs. armádneho zboru o stratách zboru od 1. do 31. marca 1945	370

88. 1945, 3. marca – 6. apríla 1945. – Straty 1. čs. armádneho zboru v ZSSR v bojoch pri Liptovskom Mikuláši a Ružomberku od 3. marca do 6. apríla 1945	371
89. 1945, 4. – 11. apríla. – Záznamy vo vojnovom denníku 1. čs. zboru v ZSSR o bojovej činnosti zboru v priestore Liptovského Mikuláša, Ružomberka a Martina	382
90. 1945, 13. apríla. Košice. – Určenie brig. gen. J. Kratochvíla za veliteľa škôl na dôstojníkov v zálohe	387
91. 1945, 15. apríla, SV. – Hlásenie o činnosti 1. čs. samostatnej brigády v ZSSR od 16. marca do 15. apríla 1945	389
92. 1945, 15. apríla. – Počty 1. čs. armádneho zboru k 15. aprílu 1945	391
93. 1945, 16. apríla. SV Sučany. – Hlásenie veliteľa 1. čs. armádneho zboru v ZSSR brig. gen. K. Klapálka náčelníkovi Čs. vojenskej misie v ZSSR brig. gen. H. Píkovi o činnosti zboru od 15. marca do 15. apríla 1945	392
94. 1945, 17. apríla. Košice. – Výťah z uznesenia vlády Československej republiky	400
95. 1945, 24. apríla. – Výkaz prieskumnej činnosti 1. čs. armádneho zboru v ZSSR od 24. marca do 24. apríla 1945	403
96. 1945, 24. apríla. – Výkaz prieskumnej činnosti 4. čs. samostatnej brigády v ZSSR za mesiac apríl 1945	413
97. 1945, 25. apríla. – Správa veliteľstva delostrelectva 1. čs. samostatnej brigády v ZSSR o činnosti delostrelectva brigády počas apríla 1945	417
98. 1945, 29. apríla 1945. – Počty 1. čs. armádneho zboru v ZSSR k 29. aprílu 1945	423
99. 1945, 30. apríla. – Straty a doplnky 1. čs. armádneho zboru v ZSSR od 1. apríla do 30. apríla 1945	424
100. 1945, 5. mája. Praha – Počty 1. čs. armádneho zboru v ZSSR k 5. máju 1945	425
101. 1945, 16. mája. Praha. Počty 1. čs. armádneho zboru v ZSSR k 15. máju 1945	426
102. 1945, 15. mája. Praha. – Oznámenie Ministerstva národnej obrany o reorganizácie 1. čs. armádneho zboru na 1. armádu adresované Vojenskej kancelárii prezidenta republiky	427
103. 1945, 15. mája. Praha. – List predsedu vlády Československej republiky Zd. Fierlingera veliteľovi 1. čs. armádneho zboru v ZSSR gen. K. Klapálkovi	428
Použité a odporúčané pramene a literatúra	430
Skratky	432
Prílohy	435
Menný register	446